

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi S. M.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie V AGa [...]

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 czerwca 2019 r.

1. odrzuca skargę,

2. przyznaje pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi M. P. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

I.

21 marca 2019 r. S. M. (dalej: skarżący) złożył przez pełnomocnika skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: *skarga na przewlekłość*), dowodząc, że do owej przewlekłości doszło w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w [...] (V AGa [...]).

Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania; przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty w wysokości 20.000 zł; przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] kosztów

postępowania; przyznanie pełnomocnikowi skarżącego kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

II.

Apelacja od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 13 października 2017 r. (X GC [...]) została wniesiona 16 listopada 2017 r. do Sądu Apelacyjnego w [...].

Akta sprawy wraz z apelacją powoda wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] 14 grudnia 2017 r. 16 października 2018 r. zarejestrowano sprawę w urzędzeniu informatycznym SLPS. Rozprawę wyznaczono na 20 lutego 2019 r. Wyrok w sprawie został wydany 6 marca 2019 r.

Skarga na przewlekłość wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w [...] 21 marca 2019 r. Skarga została poprzedzona pismem adwokata M. P., pełnomocnika powoda S. M.. W treści pisma wyjaśniono, że jest ono wykonaniem zobowiązania Sądu Apelacyjnego w [...] z 6 marca 2019 r. Pełnomocnik powoda m.in. potwierdził, że powód wystąpił z wnioskiem o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu dla celów sporządzenia skargi na przewlekłość. Wyjaśnił, że w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] nie miała miejsca sytuacja odmówienia podjęcia czynności w celu wniesienia skargi na przewlekłość, a jedynie poinformował on powoda (ok. połowy 2018 r.), że zasadność takiej skargi nie była w tamtym czasie znaczna. Wobec wyraźnego zobowiązania do uzupełnienia sporządzonej osobiście przez skarżącego skargi na przewlekłość, adwokat M. P., jako pełnomocnik powoda, w załączniku przesłał skargę na przewlekłość.

Odpowiedź na skargę na przewlekłość złożył pismem z 17 maja 2019 r. (do Sądu Najwyższego wpłynęła 23 maja 2019 r.) reprezentujący Skarb Państwa Prezes Sądu Apelacyjnego w [...], zgłaszając jednocześnie udział w wywołanym skargą na przewlekłość postępowaniu. Wniósł o odrzucenie skargi.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość uregulowana jest w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2018,

poz. 75), dalej: *ustawa o skardze na przewlekłość*. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy (art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość). Na podstawie art. 87¹ k.p.c., stosowanego w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, skarga na przewlekłość postępowania prowadzonego na podstawie k.p.c. powinna być wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika, czyli przez adwokata lub radcę prawnego.

W kwestii umocowania pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi na przewlekłość, Sąd Najwyższy przyjął, że fakt skierowania przez Sąd Apelacyjny w [...] – w odpowiedzi na wniosek powoda o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu do złożenia skargi na przewlekłość – pisma do reprezentującego skarżącego w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...], pełnomocnika z urzędu jako do umocowanego do wniesienia skargi na przewlekłość, skutkuje tym, że umocowanie należy uznać za skuteczne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o skardze na przewlekłość*, skargę należy wnieść w toku postępowania w sprawie. W kwestii tego, jak należy rozumieć tok postępowania istnieje bogate i właściwie jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego.

W postanowieniu z 6 kwietnia 2017 r. (III SPP 10/17) Sąd Najwyższy wskazał, że wniesienie skargi powinno nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. W postanowieniu z 5 kwietnia 2018 r. (KSP 6/18) Sąd Najwyższy podniósł, że „skarga na przewlekłość postępowania stanowi przede wszystkim mechanizm dyscyplinujący organy szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, mający zapewnić sprawne rozpoznanie sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora oraz w postępowaniu sądowym”. Funkcja ta traci rację bytu w przypadku postępowań zakończonych. Z kolei w postanowieniu z 16 stycznia 2018 r. (III SPP 60/17) Sąd Najwyższy podkreślił, że postępowanie skargowe ma charakter „wpadkowy” w stosunku do postępowania głównego, wobec czego nie może być prowadzone ani przed jego wszczęciem, ani po jego zakończeniu, i dodał, że „postępowanie w sprawie

sądowej trwa (jest w toku) dopóty, dopóki nie dojdzie do wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. Skarga na przewlekłość postępowania jest bowiem środkiem prawnym wymuszającym rozpoznanie sprawy przez sąd, a więc spełnia swoją rolę jedynie wtedy, gdy zostanie wniesiona w toku postępowania. Złożenie przez stronę takiej skargi już po zakończeniu postępowania jest więc bezprzedmiotowe”.

Powyższe stanowiska Sądu Najwyższego znajdują potwierdzenia w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r. (III SPZP 1/13), w której stwierdzono, że „w pojęciu toku postępowania od czasu jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia nie mieści się postępowanie przed Sądem Najwyższym, choćby jego wynikiem było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Postępowanie w sprawie cywilnej wszczętej skargą kasacyjną albo w sprawie karnej wszczętej kasacją jest nowym postępowaniem w sprawie w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, a zarzuty odnośnie do przebiegu tego postępowania wnoszone w jego toku podlegają rozpoznaniu wyłącznie przez Sąd Najwyższy stosownie do treści art. 4 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z którym jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym, właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy wskazać, że postępowanie w sprawie zakończyło się prawomocnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 6 marca 2019 r., zaś skarga na przewlekłość została złożona 21 marca 2019 r. W takiej sytuacji bezprzedmiotowe staje się kwestionowanie długości postępowania.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 21 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2019, poz. 18).

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.